

1. Rešiti sistem jednačina

$$5^y - 2 \cdot 5^{x-2} = 3$$

$$2x - y = 3$$

Rešenje:

Iz druge jednačine ćemo izraziti x ili y i zameniti u prvu. Lakše nam je naravno da izrazimo y.

$$5^{\boxed{y}} - 2 \cdot 5^{x-2} = 3$$

$$\underline{2x - y = 3} \rightarrow y = \boxed{2x - 3}$$

$$5^{\boxed{2x-3}} - 2 \cdot 5^{x-2} = 3$$

$$\frac{5^{2x}}{5^3} - 2 \cdot \frac{5^x}{5^2} = 3$$

$$\frac{5^{2x}}{125} - 2 \cdot \frac{5^x}{25} = 3 \rightarrow \text{Smena: } 5^x = t$$

$$\frac{t^2}{125} - 2 \cdot \frac{t}{25} = 3 \dots\dots\dots / *125$$

$$t^2 - 2 \cdot t \cdot 5 = 375$$

$$t^2 - 10 \cdot t - 375 = 0$$

$$t_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{10 \pm \sqrt{100 + 1500}}{2} = \frac{10 \pm \sqrt{1600}}{2} = \frac{10 \pm 40}{2}$$

$$t_1 = 25, \quad t_2 = -15 \rightarrow \text{ovo ne može}$$

Vratimo se u smenu:

$$5^x = t$$

$$5^x = 25 = 5^2 \rightarrow \boxed{x = 2}$$

$$y = 2x - 3 \rightarrow \boxed{y = 1}$$

$$(x, y) = (2, 1)$$

2. Rešiti sistem jednačina

$$2^x \cdot 3^y = 24$$

$$3^x \cdot 2^y = 54$$

Rešenje:

Ovaj zadatak možemo rešiti na više načina....

Najlakše je možda:

$$2^x \cdot 3^y = 24 = 8 \cdot 3 = 2^3 \cdot 3^1 \rightarrow 2^x \cdot 3^y = 2^3 \cdot 3^1 \rightarrow x = 3, y = 1$$

$$3^x \cdot 2^y = 54 = 27 \cdot 2 = 3^3 \cdot 2^1 \rightarrow 3^x \cdot 2^y = 3^3 \cdot 2^1 \rightarrow x = 3, y = 1$$

Medutim, ovaj način radi kod ovog zadatka , al razmišljanje ne važi uvek...

Pogledajmo i drugi način:

$$\begin{cases} 2^x \cdot 3^y = 24 \\ 3^x \cdot 2^y = 54 \end{cases}$$

podelimo ove dve jednačine

$$\frac{2^x}{2^y} \cdot \frac{3^y}{3^x} = \frac{24}{54}$$

$$2^{x-y} \cdot 3^{y-x} = \frac{4}{9}$$

$$2^{x-y} \cdot \frac{1}{3^{x-y}} = \frac{4}{9}$$

$$\frac{2^{x-y}}{3^{x-y}} = \frac{4}{9} \rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^{x-y} = \left(\frac{2}{3}\right)^2 \rightarrow \boxed{x-y=2}$$

Sad se vratimo u jednu jednačinu iz početnog sistema (bilo koju)

$$2^x \cdot 3^y = 24$$

$$\underline{x-y=2 \rightarrow x=y+2}$$

$$2^x \cdot 3^y = 24 \rightarrow 2^{y+2} \cdot 3^y = 24 \rightarrow 2^y \cdot 2^2 \cdot 3^y = 24 \rightarrow 2^y \cdot 4 \cdot 3^y = 24 \rightarrow 6^y = 6 \rightarrow \boxed{y=1}$$

$$x = y + 2 \rightarrow x = 1 + 2 \rightarrow \boxed{x=3}$$

$$(x, y) = (3, 1)$$

3. Rešiti sistem jednačina

$$3 \cdot 2^{x+y} - 5 \cdot 2^{x-y} = 172$$

$$5 \cdot 2^{x+y} - 4 \cdot 2^{x-y} = 304$$

Rešenje:

Ovde je najbolje odmah uzeti smenu:

$$2^{x+y} = a$$

$$2^{x-y} = b$$

Dobijamo običan sistem jednačina:

$$\begin{aligned}
 3 \cdot a - 5 \cdot b &= 172 \quad /*5 \\
 5 \cdot a - 4 \cdot b &= 304 \quad /*(-3) \\
 \cancel{15a} - 25b &= 860 \\
 \underline{-15a + 12b = -912} \\
 -13b &= -52 \rightarrow [b = 4] \\
 3 \cdot a - 5 \cdot b &= 172 \rightarrow 3 \cdot a - 5 \cdot 4 = 172 \rightarrow 3 \cdot a = 192 \rightarrow [a = 64]
 \end{aligned}$$

Sad se vratimo u smenu:

$$\begin{aligned}
 2^{x+y} &= a \\
 2^{x-y} &= b \\
 2^{x+y} &= 64 = 2^6 \\
 2^{x-y} &= 4 = 2^2 \\
 \begin{array}{l} x+y=6 \\ x-y=2 \end{array} &\left. \begin{array}{l} \\ + \end{array} \right\} \\
 2x &= 8 \rightarrow [x = 4] \rightarrow [y = 2] \\
 (x, y) &= (4, 2)
 \end{aligned}$$

4. Rešiti sistem jednačina

$$\begin{aligned}
 3 \cdot 2^x - 2^{x+y} &= -2 \\
 5 \cdot 2^{x+1} - 2^{x+y-1} &= 16
 \end{aligned}$$

Rešenje:

$$\begin{aligned}
 3 \cdot 2^x - 2^{x+y} &= -2 \\
 5 \cdot 2^{x+1} - 2^{x+y-1} &= 16 \\
 3 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y &= -2 \\
 5 \cdot 2^x \cdot 2 - \frac{2^x \cdot 2^y}{2^1} &= 16 \quad /*2 \\
 3 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y &= -2 \\
 20 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y &= 32
 \end{aligned}$$

Sad možemo nastaviti na više načina....

Možemo izvući 2^x Kao zajednički ispred zagrade, pa podeliti ove dve jednačine....

Nama je lakše da pomnožimo jednu od jednačina sa -1 i da ih saberemo:

$$3 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y = -2 \dots \dots \dots / *(-1)$$

$$\underline{20 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y = 32}$$

$$-3 \cdot 2^x + 2^x \cdot 2^y = 2$$

$$\underline{20 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y = 32}$$

$$17 \cdot 2^x = 34$$

$$2^x = 2 \rightarrow [x=1]$$

Sad još da nadjemo y (uzmememo bilo koju od ove dve jednačine):

$$3 \cdot 2^x - 2^x \cdot 2^y = -2$$

$$\underline{x=1}$$

$$3 \cdot 2^1 - 2^1 \cdot 2^y = -2$$

$$6 - 2 \cdot 2^y = -2$$

$$2 \cdot 2^y = 8$$

$$2^y = 4 \rightarrow [y=2]$$

Rešenje sistema je $(x,y)=(1,2)$

www.matematiranje.in.rs